

Vejledning til anvendelse af dialoghjul i Uddannelse til grønne job

Indledning

På tværs af viden fra flere forskningsdiscipliner ved vi, at børn og unge har flere grundlæggende behov, som de skal have tilgodeset i de pædagogiske kontekster, hvor de lever en stor del af deres liv, hvis de skal trives og udvikle sig.

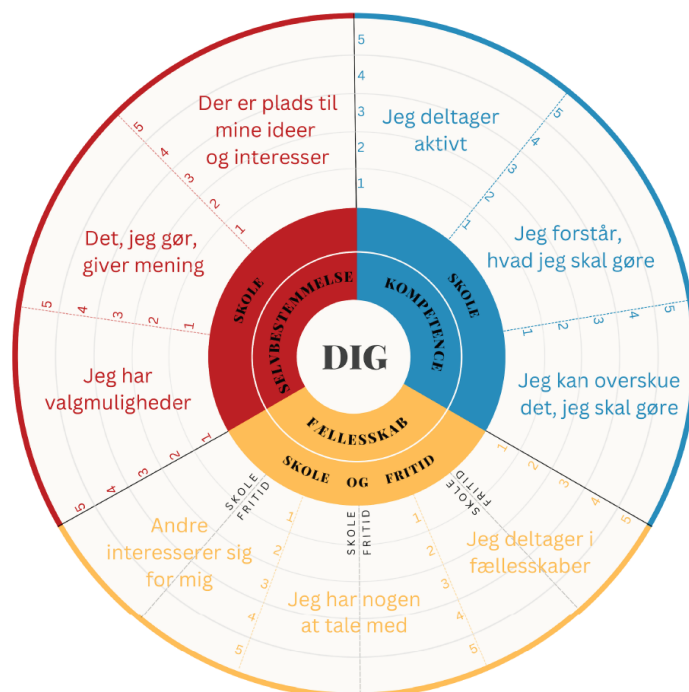
Disse behov er i dialoghjulet integreret i tre overskrifter; selvbestemmelse, kompetence og fællesskab. Det betyder, at for at trives og udvikles har man behov for:

- at opleve en grad af fri vilje og personligt initiativ - **selvbestemmelse**
- at magte de opgaver, man møder - **kompetence**
- at opleve samhørighed med andre - **fællesskab**

Samtidig ved vi også, at der kan være stor forskel på, hvordan de unge trives i de arenaer, de bevæger sig i. Derfor tages der i dialoghjulet højde for de unges oplevelser i både skole og fritid.

Dialoghjulet består af fire lag:

1. lag: I centrum står den unge.
2. lag: I næste lag står de tre grundlæggende behov (**selvbestemmelse**, **kompetence** og **fællesskab**).
3. lag: I tredje lag er der til behovet "**fællesskab**" tilføjet de to arenaer "skole og fritid". Til behovene "**selvbestemmelse**" og "**kompetence**" er arenaen "skole" tilføjet.
4. lag: I det yderste fjerde lag står de ni parametre, der beskriver de tre behov.¹



¹ Dialoghjulet er udviklet af Morten Nørgaard og Helle Gammelgaard fra Projekter imidt efter inspiration fra Louise Klinge, Center for Ungdomsforskning, Sundhedsstyrelsen og Rockwool Fondens Interventionsenhed.

Dialoghjul og samtalekort

Der er knyttet ni samtalekort til dialoghjulet. Dialoghjul og samtalekort kan anvendes sammen og hver for sig. Den faste kontaktperson kan vælge, om vedkommende ønsker at anvende dialoghjul og/eller samtalekort. Samtalekortene tager afsæt i dialoghjulet, hvorfor det er vigtigt at kende til dialoghjulets indhold og opbygning for at kunne anvende kortene. Samtalekortene uddybes på side 5.

Anvendelse af dialoghjul

Dialoghjulet anvendes ved individuelle samtaler mellem den faste kontaktperson og den unge og har til hensigt at skabe opmærksomhed på og dialog om de tre grundlæggende behov. Dialoghjulet giver samtidig mulighed for, at den faste kontaktperson og den unge selv kan følge den unges udvikling og undervejs i forløbet tale om de forandringer, der sker (eller udebliver).

Ved hvert parameter skal den unge vurdere på en skala fra 1-5, hvorvidt vedkommende er enig eller uenig. Jo højere score, jo mere enig er den unge. Ved behovene **"selvbestemmelse"** og **"kompetence"** gives scoren ud fra den unges oplevelser i skolen. Ved behovet **"fællesskab"** gives scoren ud fra den unges oplevelser i hhv. skole **og** fritid (se billede nedenfor).

Målet er, at der opleves og registreres en udvikling – ikke at den unge opnår fuldt hus.



Antagelsen bag dialoghjulet er, at jo mere udfyldt hjulet er, jo højere trivsel og større udvikling oplever den unge, hvilket vil øge sandsynligheden for, at den unge er i stand til at gennemføre FGU og påbegynde EUD.

Der er ingen regler for, hvor I starter i hjulet, eller hvordan I bevæger jer rundt. Dialoghjulet giver mulighed for, at I kan finde jeres egen måde at anvende det på, så det giver bedst mening for jer. Det er dog vigtigt, at hvert parameter vurderes på skalaen 1-5 hver 4. måned, så den unges udvikling kan følges over tid.

I kan vælge at tale med den unge om alle tre behov og samtlige ni parametre ved samme samtale, eller I kan tage et behov med de tre dertilhørende parametre ad gangen fordelt på flere samtaler. Vælger I at sprede behovene over flere samtaler, må der højst gå 14 dage mellem samtalen om første behov og samtalen om tredje behov.

Eksempel 1:

- Januar: Den unge og den faste kontaktperson taler om alle tre behov og dertilhørende ni parametre og hele dialoghjulet udfyldes.
- Maj: Den unge og den faste kontaktperson taler igen om alle tre behov og dertilhørende ni parametre og hele dialoghjulet udfyldes for anden gang.
- September: Samme procedure.



Samtale hver 4. måned

Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Sø 1 Nytårsdag	On 1	On 1	Lø 1	Ma 1 18	To 1
Ma 2 1	To 2	To 2	Sø 2 Palmesøndag	Ti 2	Fr 2
Ti 3	Fr 3	Fr 3	Ma 3 14	On 3	Lø 3
On 4	Lø 4	Lø 4	Ti 4	To 4	Sø 4 ○
To 5	Sø 5 ○	Sø 5	On 5	Fr 5 ○ Store bededag	Ma 5 Grundlovsdag 23
Fr 6	Ma 6 6	Ma 6 10	To 6 ○ Skærtorsdag	Lø 6	Ti 6
Lø 7 ○	Ti 7	Ti 7 ○	Fr 7 Langfredag	Sø 7	On 7
Sø 8	On 8	On 8	Lø 8	Ma 8 19	To 8
Ma 9 2	To 9	To 9	Sø 9 Påskedag	Ti 9	Fr 9
Ti 10 1. SAMTALE (alle tre behov)	Fr 10	Fr 10	Ma 10 2. påskedag 15	On 10	Lø 10 ●
On 11	Lø 11	Lø 11	Ti 11	To 11 2. SAMTALE (alle tre behov)	Sø 11
To 12	Sø 12	Sø 12	On 12	Fr 12 ●	Ma 12 24
Fr 13	Ma 13 ● 7	Ma 13 11	To 13 ●	Lø 13	Ti 13
Lø 14	Ti 14	Ti 14	Fr 14	Sø 14	On 14
Sø 15 ●	On 15	On 15 ●	Lø 15	Ma 15 20	To 15
Ma 16 3	To 16	To 16	Sø 16	Ti 16	Fr 16
Ti 17	Fr 17	Fr 17	Ma 17 16	On 17	Lø 17
On 18	Lø 18	Lø 18	Ti 18	To 18 Kr. himmelfartsdag	Sø 18 ●
To 19	Sø 19	Sø 19	On 19	Fr 19 ●	Ma 19 25
Fr 20	Ma 20 ● 8	Ma 20 12	To 20 ●	Lø 20	Ti 20
Lø 21 ●	Ti 21	Ti 21 ●	Fr 21	Sø 21	On 21
Sø 22	On 22	On 22	Lø 22	Ma 22 21	To 22
Ma 23 4	To 23	To 23	Sø 23	Ti 23	Fr 23
Ti 24	Fr 24	Fr 24	Ma 24 17	On 24	Lø 24
On 25	Lø 25	Lø 25	Ti 25	To 25	Sø 25
To 26	Sø 26	Sø 26	On 26	Fr 26	Ma 26 ● 26
Fr 27	Ma 27 ● 9	Ma 27 13	To 27 ●	Lø 27 ●	Ti 27
Lø 28 ●	Ti 28	Ti 28	Fr 28	Sø 28 Pinsedag	On 28
Sø 29	On 29 ●	On 29 ●	Lø 29	Ma 29 2. pinsedag 22	To 29
Ma 30 5		To 30	Sø 30	Ti 30	Fr 30
Ti 31		Fr 31		On 31	

Eksempel 2:

- Januar: Den unge og den faste kontaktperson taler om behovet "fællesskab" og dertilhørende tre parametre, og en tredjedel af dialoghjulet udfyldes.
- Januar (senest 14 dage efter første samtale): Den unge og den faste kontaktperson taler om behovet "kompetence" og dertilhørende tre parametre, og næste tredjedel af dialoghjulet udfyldes.
- Januar (senest 14 dage efter første samtale): Den unge og den faste kontaktperson taler om behovet "selvbestemmelse" og dertilhørende tre parametre, og den sidste tredjedel af dialoghjulet udfyldes, så hele hjulet nu er udfyldt.
- Maj: Den unge og den faste kontaktperson taler for anden gang om behovet "fællesskab" og dertilhørende tre parametre, og en tredjedel af dialoghjulet udfyldes.
- Maj (senest 14 dage efter første samtale): Den unge og den faste kontaktperson taler for anden gang om behovet "kompetence" og dertilhørende tre parametre, og næste tredjedel af dialoghjulet udfyldes.

- Maj (senest 14 dage efter første samtale): Den unge og den faste kontaktperson taler for anden gang om behovet ”**selvbestemmelse**” og dertilhørende tre parametre, og den sidste tredjedel af dialoghjulet udfyldes, så hele dialoghjulet nu er udfyldt to gange.

- September: Samme procedure.



Samtaler hver 4. måned

Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Sø 1 Nytårsdag	On 1	On 1	Lø 1	Ma 1 18	To 1
Ma 2 1	To 2	To 2	Sø 2 Palmesøndag	Ti 2	Fr 2
Ti 3	Fr 3	Fr 3	Ma 3 14	On 3	Lø 3
On 4	Lø 4	Lø 4	Ti 4	To 4	Sø 4 ○
To 5	Sø 5 ○	Sø 5	On 5	Fr 5 ○ Store bededag	Ma 5 Grundlovsdag 23
Fr 6	Ma 6 6	Ma 6 10	To 6 ○ Skærtorsdag	Lø 6	Ti 6
Lø 7 ○	Ti 7	Ti 7 ○	Fr 7 Langfredag	Sø 7	On 7
Sø 8	On 8	On 8	Lø 8	Ma 8 19	To 8
Ma 9 2	To 9	To 9	Sø 9 Påskedag	Ti 9 1. SAMTALE (2) (Fællesskab)	Fr 9
Ti 10 1. SAMTALE (1) (Fællesskab)	Fr 10	Fr 10	Ma 10 2. påskedag 15	On 10	Lø 10 ●
On 11	Lø 11	Lø 11	Ti 11	To 11 2. SAMTALE (2) (Kompetence)	Sø 11
To 12	Sø 12	Sø 12	On 12	Fr 12 ●	Ma 12 24
Fr 13 2. SAMTALE (1) (Kompetence)	Ma 13 ● 7	Ma 13 11	To 13 ●	Lø 13	Ti 13
Lø 14	Ti 14	Ti 14	Fr 14	Sø 14	On 14
Sø 15 ●	On 15	On 15 ●	Lø 15	Ma 15 20	To 15
Ma 16 3	To 16	To 16	Sø 16	Ti 16 3. SAMTALE (2) (Selvbestemmelse)	Fr 16
Ti 17	Fr 17	Fr 17	Ma 17 16	On 17	Lø 17
On 18 3. SAMTALE (1) (Selvbestemmelse)	Lø 18	Lø 18	Ti 18	To 18 Kr. himmelfartsdag	Sø 18 ●
To 19	Sø 19	Sø 19	On 19	Fr 19 ●	Ma 19 25
Fr 20	Ma 20 ● 8	Ma 20 12	To 20 ●	Lø 20	Ti 20
Lø 21 ●	Ti 21	Ti 21 ●	Fr 21	Sø 21	On 21
Sø 22	On 22	On 22	Lø 22	Ma 22 21	To 22
Ma 23 4	To 23	To 23	Sø 23	Ti 23	Fr 23
Ti 24	Fr 24	Fr 24	Ma 24 17	On 24	Lø 24
On 25	Lø 25	Lø 25	Ti 25	To 25	Sø 25
To 26	Sø 26	Sø 26	On 26	Fr 26	Ma 26 ● 26
Fr 27	Ma 27 ● 9	Ma 27 13	To 27 ●	Lø 27 ●	Ti 27
Lø 28 ●	Ti 28	Ti 28	Fr 28	Sø 28 Pinsedag	On 28
Sø 29	On 29 ●	On 29 ●	Lø 29	Ma 29 2. pinsedag 22	To 29
Ma 30 5	To 30	To 30	Sø 30	Ti 30	Fr 30
Ti 31	Fr 31	Fr 31	On 31		

Dialoghjulet anvendes således hver 4. måned indenfor en periode på 14 dage. Dette skal foregå så længe den unge er deltager i Uddannelse til grønne job.

Under samtalen vil I forventeligt iagttage behov og parametre, som kræver særlig opmærksomhed fra både den faste kontaktperson og den unge. Det kan være, at I allerede under dialogen taler jer frem til et eller flere pædagogiske fokuspunkter, som den unge og/eller I i fællesskab skal arbejde med. Det kan også være, at det først er, når hele eller dele af hjulet er udfyldt, at I bestemmer jer for, hvad I skal rette jeres opmærksomhed mod. Vi forestiller os, at I løbende følger op på den unges trivsel mellem samtalerne, men hvordan I planlægger og strukturerer den videre proces, er op til jer. Det centrale er, at næste skridt altid tager udgangspunkt i den unges ønsker og behov.

Ved de efterfølgende samtaler foreslår vi, at der indledes med opfølgning på fokuspunkterne, hvorefter fremgangsmåden er den samme som beskrevet ovenfor. Det betyder også, at der vil være flere udfyldte dialoghjul, som kan sammenlignes og give anledning til en dialog om, hvorfor der fx er oplevet fremgang på nogle parametre, tilbagegang på andre og hvad der skal fokuseres på fremadrettet.

Anvendelse af samtalekort

Samtalekortene kan som nævnt anvendes alene eller i kombination med dialoghjulet. Der er ni samtalekort med ét parameter på hvert kort. Den faste kontaktperson kan frit vælge, om vedkommende vil anvende både dialoghjul og samtalekort eller kun ét af redskaberne. Nogle vil foretrække at anvende dialoghjulet alene, andre vil bruge samtalekortene i dialogen med den unge for derefter at udfylde dialoghjulet, mens nogle af jer alene vil anvende samtalekortene og undlade at bruge dialoghjulet.

Forside

Fællesskab



Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse UDDANNELSE TIL GRØNNE JOB LIGE MULIGHEDER FOR ALLE Medfinansieret af Den Europæiske Union

Bagside

Jeg deltager i fællesskaber



	1	2	3	4	5
I skolen:	_____				
	Meget uenig				Meget enig
I fritiden:	_____				
	Meget uenig				Meget enig

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse UDDANNELSE TIL GRØNNE JOB LIGE MULIGHEDER FOR ALLE Medfinansieret af Den Europæiske Union

Uanset hvilken tilgang I vælger, er målet med at anvende samtalekortene det samme som ved brug af dialoghjulet – nemlig at tale med den unge om de tre behov og de tilhørende ni parametre. Fordelen ved at anvende samtalekortene kan være, at samtalen bliver mere overskuelig for den unge, da vedkommende visuelt kun skal forholde sig til ét kort ad gangen.

Eksempel:

Læg de tre samtalekort fra behovet ”**fællesskab**” på bordet med forsiden op, og lad den unge trække et af kortene. Vend kortet, læs parameteret, fx ”**jeg deltager i fællesskaber**”, og start dialogen. Afslut dialogen med at den unge vurderer parameteret på skalaen 1-5. Notér scoren. Herefter vendes næste kort på bordet.

Også ved anvendelse af samtalekortene skal hvert parameter vurderes på skalaen 1-5 hver 4. måned indenfor en periode på højst 14 dage.











Materialer

Dialoghjul, samtalekort og vejledning sendes på mail til alle faste kontaktpersoner, så de kan printes efter behov. Excel-arket til indtastning af data sendes på mail til den/de dataansvarlige på hver FGU-institution. Materialerne kan også downloades på Uddannelse til grønne jobs hjemmeside www.uddannelsetilgrønnejob.dk.

Indtastning af data

For at kunne følge den unges progression skal den/de, som er ansvarlig for indtastning af data, efter hver samtale hvor dialoghjul og/eller samtalekort har været udfyldt (hver 4. måned), indtaste den unges score fra 1-5 i et Excel-ark. Der er et Excel-ark for hver skole, som alle kontaktpersoner og de dataansvarlige fra den enkelte skole kan tilgå og indtaste data i. Ved hver afrapportering sendes Excel-arket til Helle Gammelgaard via sikker mail. Se vejledning for korrekt indtastning nedenfor.

1. Start med at åbne Excel-arket for den pågældende skole.


 Deltagerudvikling - Herning		11-08-2023 11:41	Microsoft Excel-re...	28 KB
 Deltagerudvikling - Ikast-Brande		11-08-2023 11:41	Microsoft Excel-re...	28 KB
 Deltagerudvikling - Ringkøbing-Skjern		11-08-2023 11:41	Microsoft Excel-re...	28 KB
 Deltagerudvikling - Silkeborg		11-08-2023 11:42	Microsoft Excel-re...	28 KB
 Deltagerudvikling - Viborg		11-08-2023 11:43	Microsoft Excel-re...	28 KB

2. I arket er kolonnerne "Møde-ID", "Institution" og "Skole" udfyldt på forhånd, og disse skal ikke redigeres.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
	Møde-ID	Navn	Institution	Skole	Mødenummer	Dato	Jeg har valgmuligheder	Det, jeg gør, giver mening	Der er mine inter
1									
2	3-1		FGU Midt-Vest	Herning					
3	3-2		FGU Midt-Vest	Herning					
4	3-3		FGU Midt-Vest	Herning					
5	3-4		FGU Midt-Vest	Herning					
6	3-5		FGU Midt-Vest	Herning					
7	3-6		FGU Midt-Vest	Herning					
8	3-7		FGU Midt-Vest	Herning					

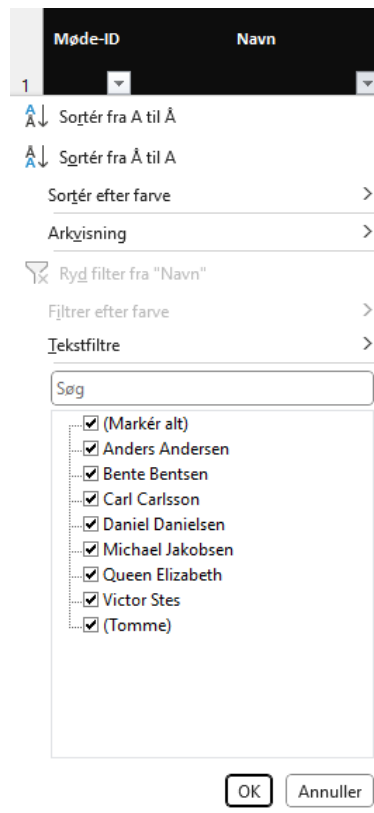
3. Indtast først deltagerens fulde navn. Vær opmærksom på altid at stave navnet på samme måde. Hvis navnet ikke staves på samme måde hver gang, vil systemet registrere det som en ny deltager.

Møde-ID	Navn	Institution	Skole
3-1	Anders Andersen	FGU Midt-Vest	Herning
3-2		FGU Midt-Vest	Herning
3-3		FGU Midt-Vest	Herning

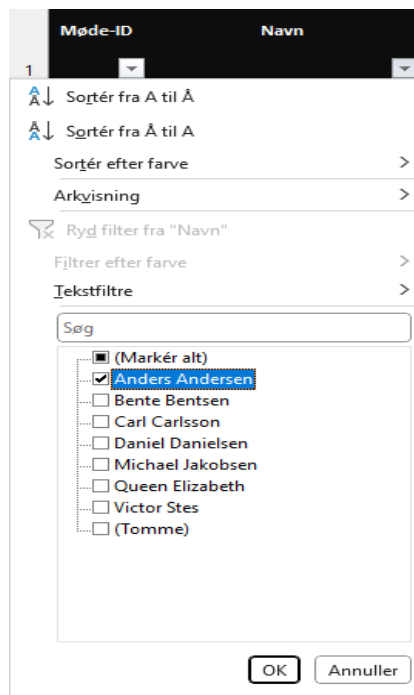
4. Vælg derefter mødenummer (første møde angives 1, andet møde angives 2 etc.). **Et møde defineres som svarangivelse på alle ni parametre.** Brug enten tastaturet eller knappen . Ved at trykke på knappen får du følgende valgmuligheder:

Mødenummer
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

4.1. Er du i tvivl om, hvilket mødenummer I er nået til, kan I sortere i listen af deltagernavne ved først at trykke på pilen ud for feltet **Navn**, hvilket giver følgende oversigt:



4.2. Markér den pågældende deltagers navn:



	Møde-ID	Navn	Institution	Skole	Mødenummer
1					
2	1-1	Anders Andersen	FGU Midtjylland	Herning	1
6	1-5	Anders Andersen	FGU Midtjylland	Herning	2
9	1-8	Anders Andersen	FGU Midtjylland	Herning	3

På denne måde ser du kun de møder, som du har afholdt med "Anders Andersen". Som det fremgår af ovenstående, er I nu nået til møde nummer 4.

- Herefter skal du angive, hvilken dato mødet har fundet sted. Hvis samtalerne om behovene fordeles på flere møder, angives datoen for den dag, hvor første møde fandt sted. Dette sker i følgende format:

Dato

▼

18-08-2023

- Det er nu tid til at angive deltagerens besvarelse for de ni parametre. Behov og parametre er angivet med samme farve i Excel-arket, i dialoghjulet og på samtalekortene.

Jeg har valgmuligheder Det, jeg gør, giver mening Der er plads til mine ideer og interesser

▼ ▼ ▼

Jeg deltager aktivt Jeg forstår, hvad jeg skal gøre Jeg kan overskue det, jeg skal gøre

▼ ▼ ▼

Skole - Jeg deltager i fællesskaber Fritid - Jeg deltager i fællesskaber Skole - Jeg har nogen at tale med Fritid - Jeg har nogen at tale med Skole - Andre interesserer sig for mig Fritid - Andre interesserer sig for mig

▼ ▼ ▼ ▼ ▼ ▼

6.1. Vær opmærksom på at **samtliche felter skal udfyldes**, også selvom scoren ikke har ændret sig fra møde til møde. Fx har "Anders Andersen" angivet følgende:

Jeg deltager aktivt	Jeg forstår, hvad jeg skal gøre	Jeg kan overskue det, jeg skal gøre
1	4	4

I alle felter er det kun muligt at angive svar med et nummer fra 1 til 5, hvor 1 er "Meget uenig" og 5 er "Meget enig".

7. Ved hver afrapportering sendes Excel-arket til Helle Gammelgaard via sikker mail hgg@projekterimidt.dk.
8. Spørgsmål til anvendelse af dialoghjul og samtalekort rettes til Helle Gammelgaard eller Morten Nørgaard. Spørgsmål til indtastning i Excel-ark rettes til Victor Stès.

